

A MAGYARORSZAGI VASUTI SZEMÉLYZET ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ KÖZLÖNY

Értesítjük előfizetőinket, hogy szerkesztőségünkben (VII., Csömöri-ut 28. sz., I. em., ajtószám 3) minden csütörtökön este 7—8 óráig

ingyen jogi tanácsot

kaphat minden előfizetője a Magyar Vasutasnak.

Vidéki előfizetők levélben fordulhatnak jogi tanácsért lapunk szerkesztőségéhez. A Magyar Vasutas jogtanácsosa **Kadosa Marcell dr.** (Ó-utca 48., I. em.)

Az olasz példa.

Megírtuk, örömmel, büszkeséggel, hogy az olasz vasutasok győzelmesen visszaverték azt a merényletet, amelyet az olasz kormány mozgási szabadságuk és annak a lehetősége ellen tervezett, hogy a jövőben helyzetük javítására bármit is tehessenek.

Egyrészt milliókat szánt Giolitti olasz miniszterelnök a vasutasok fizetésének az emelésére, másrészt pedig emberetlen szigorúságu büntetéseket akart kiszabni azokra a vasutasokra, akik jövőben a legcsekélyebb mozgalmat megindítani merészelnek. Cukros kenyeret kínált nekik, hogy ennek révén a korbácsot is elfogadják.

Olasz kartársaink azonban féltékenyen őrködnek a szervezkedési és mozgási szabadságuk fölött. Megtanulták becsülni a multban, ismerik az értékét. És az elkeseredés, a harag lángja borította el az egész olasz vasutas-testületet. Egyértelműleg kimondták, hogy megakadályozzák a kormányt bűnös tervének a végrehajtásában.

És meg is akadályozták. Fegyverük az ugynevezett obstrukció volt, amellyel ellenállhatatlannak, legyőzhetetlennek bizonyult. Nem tettek egyebet, mint hogy szolgálatukból kikapcsolták az egyéni kezdeményezést, az egyéni fe-

lelősségerzetre alapított ügyességet és gyorsaságot. Ehelyett egészen a hivatalos bölcsesség által megfogalmazott szabályzatok utasítása szerint jártak el, aminek következménye a vonatok lekéseése, megtorlódása, a forgalom megszakadása és Olaszország gazdasági életének megbénulása volt.

Néhány napig tartott csak ez a hideg harc. Olasz kartársaink el voltak tökévelve arra, hogy a nyílt sztrájk fegyverét is alkalmazni fogják, ha annak szüksége fölmerül. De nem került rá a sor.

Az olasz kormány, a vasutasok ellen harcra készült Giolitti beadta lemondását. Megszökött az általa föl idézett harcból, cserben hagyta a betervezett fegyházjavaslatát. A vasutasok győztek.

Hogy mit hoz a jövő, nem lehet tudni. Meglehet, hogy a jövő kormány elejti a vasuti törvényből az erőszakos rendszabályokat és akkor béke lesz. De meglehet az is — habár nem valószínű — hogy az új kormány is föntartja azt a bűnös javaslatot és akkor újra kitör a harc az erőszakos kormány és a szabadságáért, a jövő kincseiért küzdő vasutas-szervezet között.

Ha olasz kartársaink győzedelmes harcát vizsgáljuk, szembeötlő, hogy diadalukat két tényezőnek köszönik. Ez a két tényező: *erőteltjes szervezkedésük* és az az *elszánt, határozott szellem*, amely áthatja az olasz vasutasokat.

Az olasz vasutas-szervezetről érdekes és különösen nekünk, magyarországi vasutasoknak fölülte tanulságos adatokat mond el az a jelentés, amelyet a nemzetközi szövetség elnökének küldött meg *Branconi* kartárs, az olasz vasutas-szervezet titkára.

Mintegy 15 évvel ezelőtt, 1890 június 4-én alakították meg a nyomasztó viszonyok által sarkalva, a Vasutasok Szövetséget (Fascio Ferroviario), amely

rövid idő alatt 50,000 tagot számlált. Ezt a szövetséget eredeti céljából, mely a vasutasok helyzetének javítása volt, eltérítette az a szerencsétlen körülmény, hogy *irók, ügyvédek és polgári politikusok* kerültek az élére, akik politikai játékszerré alacsonyították le a hatalmas szervezetet.

A szövetség tagjai között lévő céltudatos *vasuti munkások* kísérletet tettek, hogy helyes irányba tereljék a szervezkedést, de a szövetség vezetői fölforgatóknak, forradalmároknak, bujtogatóknak keresztelték el őket és kizárták a szövetségből.

A kizártak erre megalakították a *Vasuti munkások Egyesületét* (Unione dei Ferrovieri), amely céltudatos fölvilágosító munkájával rövid két év leforgása alatt elérte azt, hogy a régi szövetség összes lelkiismeretes és jó érzésű tagjai, főként pedig az alsóbb kategóriái a tisztviselőknek, de magasabb állású hivatalnokok is, csatlakoztak hozzájuk.

A vasuti munkások egyletéből nőtt ki magát a vasutasok hatalmas, egyetemes szervezkedése. A régi szövetség pedig, az olasz vasutasok *girondeszervezete* (zokon ne essék ez a kifejezés!) elzüllött, föloszlott és végképp letűnt rövid idő múlva a felszínről.

Maradványai beolvadtak a Vasuti munkások Egyletébe és együttesen megalakították az Olasz Vasutasok Szövetségét (Lega Ferroviaria Italiana.)

Ez a céltudatos szervezet persze szálla volt ahatalom szemében. Siettek is 1894-ben föloszlanni.

Rögtön ujjaalakult a szervezet, de 1898-ban, amikor a munkásszervezetek ellen megindították a nagy hajszát, újra feloszlatták a vasutasok szervezetét.

Ekkor, 1898. szeptemberében megalakították a szabadszervezetet, amely a vasutasok közlönye (Il Treno) köré csoportosult. *Tagja volt a szervezetnek minden vasutas, aki az Il Trenonak előfizetője volt.* A szervezkedésnek ez-

zel az alakjával sikerült a vasutasok összetartását átmenteni az üldözések legnehezebb korszakán. Amikor aztán szabadabb szellők fúdgáltak, a szabad szervezkedés rögtön átalakult szövetséggé, amelynek ma a 80 ezer olasz vasutas közül 65 ezer a tagja.

Az olasz vasuti munkások által megindított szervezkedés megtöltötte komoly céltudattal és acélos erővel az olasz vasutasokat. Ez a szellem tette képessé olasz kartársainkat arra, hogy az egész közvéleménnyel megismeressék követeléseik igazságát és végigküzdjék a két év előtti és a mostani harcot tündöklő összetartással és fényes diadallal. Nem lehet kétségünk az iránt, hogy akármilyen nehéz harcokat hozzon a legközelebbi jövő, olasz kartársaink kitűnő szelleme és erőteljes szervezete megszerzi számukra a diadalt.

Ha az olasz vasutas-szervezetnek itt ecsetelt fejlődésén végigtekintünk, szembeötlő a hasonlatosság az olasz és a magyar viszonyok között. Nálunk is kalandos és politikai célokra kihasznált kezdetleges kísérletek után a *vasuti munkások* azok, akik egy erőteljes és céltudatos szervezkedés alapjait vetették meg. Nálunk is a munkások szervezkedéséhez csatlakoztak a jobb érzésű és tisztább eszűkinevezettek. Nálunk is a munkások szervezkedéséből alakul ki az egész vasutas-tábor hatalmas és egészséges szervezete, amely hivatva van igaz ügyünket győzelemre vinni. Nálunk is mutatkozhat arra, hogy a vasutasok egy részét írók, ügyvédek és politikusok eltereljék az igazi utról (bocsánatot kérünk, de ismét a Gironde jut az eszünkbe), azonban itt is a munkások és a velük szervezett kinevezettek hivatása a mozgalmat a helyes utra terelni.

Végül az utolsó és legfrappánsabb

hasonlatosság: nálunk is lehetetlenség ezidőszereint a vasutasoknak szilárd szervezetet alkotniok, mi is a szabad szervezkedésre vagyunk utalva, amely — ép úgy, mint az olaszoknál — egy becsületes és őszinte vasutaslap körüli sorakozásból állhat csak. *Ez a vasutas-lap a Magyar Vasutas.* A Magyar Vasutas képezi gócpontját a szervezett magyarországi vasutasoknak. Szervezett, osztálytudatos vasutasnak csak az tekinthető, aki előfizetője a Magyar Vasutasnak. A Magyar Vasutas köré tömörült tábor képezi a magvát annak a hadseregnek, amely a magyar vasutasok igazait győzelemre tudja és győzelemre fogja vinni. Békés uton, a meggyőzés és felvilágosítás révén, ha lehet; áldozatokkal teljes küzdelem árán, ha kell.

Az olasz példából vonjuk le mi magyar vasutasok is a kellő tanulságokat. Egyesüljünk, tömörüljünk, törhetetlen kitartással és áldozatkész meggyőződéssel a szabad szervezetben, amelynek középpontja a Magyar Vasutas.

Aki tehát erőssé, hatalmassá akarja a magyar vasutasokat tenni, aki elő akarja készíteni a jövő harcokat és jövő győzelmeket; aki azt akarja, hogy jelenlegi nyomasztó és méltatlan helyzetünkben rövid időn belül javulás álljon be: annak jelenleg *legelső és legfőbb kötelessége terjeszteni a Magyar Vasutast!*

A konzum boszorkánykonyhájából.

A Máv. alkalmazottainak fogyasztási szövetkezetében eddig valósággal paradicsomi állapotok uralkodtak. Ez a szövetkezet az ország legnagyobb fogyasztási szövetkezete. Tagjainak száma mintegy 13,000 Máv. alkal-

mazott, nagyjából napibéres és a Máv. gépgyárának munkásai. A 24 tagból álló igazgatóságnak elnöke Kiss János, államvasuti helyettes igazgató, tagjai majdnem kizárólag lojális hivatalnokokból állanak, *munkás egy sincs közöttük*, mert Malár, akit beválasztottak «diszmunkás»-nak, nem érdemli meg a munkás nevet.

Igy azután szépen maguk között voltak az urak és úgy gazdálkodtak, ahogy szívüknek-szájuknak jólesett. Hogy a tagok érdekeivel mit sem törődtek, az magától értetődik. Hiszen az a felfogásuk ezeknek az uraknak, hogy a fogyasztási szövetkezet az ő érdekükben áll fenn, nem a tagok érdekében.

Tizenkét boltja van a szövetkezetnek, hat Budapesten és hat a vidéken. Ezekben a boltokban valósággal zsarolják a tagokat. Általános a panasz a fővárosban is, a vidéken is, hogy a Konzumnál *drágábban és silányabb árucikkeket kapni, mint akármelyik privát boltban.* Amellett a Konzum alkalmazottai — tisztelet a kivételnek! — olyan *durván és komiszul bánnak* a tagok bevásárlást eszközöző családtagjaival, mintha mindmégannyi Müller Jancsi volna. A tagok már rég tömegesen otthagyták volna a szövetkezetet, ha a mostoha gazdasági viszonyok következtében legnagyobb részük nem volna kénytelen a *jancsi-bankó «áldásait»* igénybevenni. És mivel a konzum-hitelt a fizetésnél irgalmatlanul levonják, a tag mintha láncokkal volna odakötve a Konzumhoz, mert a következő hónapokban vagy koplalnia kellene családjával együtt, vagy pedig újra igénybe kell venni a jancsi-bankó mentőhorgonyát.

Pedig ugyancsak módjában állana a Máv. alkalmazottak fogyasztási szövetkezetének, hogy tagjainak *olcsó és kitűnő minőségű* árukat nyújtson, mert minden tekintetben előnyben van a kereskedőkkel szemben, sőt előnyben van a többi fogyasztási szövetkezetekkel szemben is, amennyiben a kereskedelmi minisztérium a legmesszebbmenő *szállítási díjkedvezményben* részesíti.

De nemcsak a tagok érdekeire fűtyül a Konzum igazgatósága, magát a szövetkeze-

A „Magyar Vasutas” tárcája.

Vészjelző.

Írta: Garsin Vszevolod.

Ivanov Simon vasuti őr volt. Őrháza ott állott magányosan, egyik állomástól tizenkét, a másiktól tíz versztynyi távolságra. Egy nagy szövőgyárat állítottak a mult esztendőben vagy négy versztynyre tőle, melynek kéménye az erdő mögül oda feketélt, de közelébb nem volt semmi épület, a szomszédos őrházakon kívül.

Ivanov Simon beteges és törődött ember volt. Kilenc évvel ezelőtt részt vett egy háborúban mint tiszti szolga és végig viselte urával együtt az egész hadjáratot. Éhezett, fagyoskodott, a napon sütkezett, csinált meneteket, negyven-ötven versztes utakat melegben és hidegben, volt rá eset, hogy még tűz közé is került, de — hála isten — egy golyó sem érte. Az ezred egy ízben az első harcvonalba került; egész hétig tartott a tüzelés a törökkel: a mi csatárvonalunk itt terült el, — a völgyön túl meg a töröké s reggeltől estig szólt a puskatűz. Simon gazdája is ott volt a harcvonalban és Simon minden nap háromszor vitt neki oda az

ezred főzhelyéről forró szamovárt meg ebédet. Megy a szamovárral egy nyílt terepen s a golyók jobbra-balra fűtőrészek mellett. Borzalom fogja el Simont, sir, de csak megy tovább. A tiszt urak nagyon elégedettek voltak vele, mert a szamovár meg a forró tea mindig ott volt a rendes időben.

Visszakerült a háborúból seb nélkül, csak karjaiban és lábaiban kezdett szaggatást érezni. Sok baj és bánat érte innen túl. Mire hazajutott, öreg apja meghalt; kis fiacskája, mikor a negyedik évébe fordult, torokbajt kapott és ő is meghalt és Simon magára maradt a feleségével. Nem tudott földmunkára sem elszegődni, de megnehéz is lett volna szántani dagadt kézzel és lábbal.

A falujukban már nem bírták tovább s elindultak más helyekre szerencsét próbálni. Ment Simon a feleségével Khersonba, Donscsinba, meg egyébüvé, de bizony nem akadt szerencsájuk. Az asszony elszegődött cselédnek, Simon meg folytatta vándorutját. Történt egyszer, hogy vasutra ül s az egyik állomáson néz, néz, — a főnök olyan ismerősnek rémlett előtte. Csak nézi Simon, a főnök szintén rátekinthet a Simon arcára és megismerték egymást: az ezredbeli tisztje volt.

— Te vagy, Ivanov? szólt a főnök.
— Én, tekintetes uram, én vagyok.
— Hát hogy kerülsz te ide?

Simon elmondta neki, mi történt vele azóta.

— Hát most hová mégy?

— Nem tudhatom én azt, tekintetes uram.

— Már hogyne tudhatnád, te bolond?

— Nem én, tekintetes uram, nem tudom, hogy eljutok-e valahová. Valami munkát, tekintetes uram, azt kell keresnem.

Az állomásfőnök végignézi, egyet gondol s aztán így szól:

— Mondok én neked valamit. Maradj te csak egyelőre itt az állomáson. Te, van neked feleséged is, ugye? hol van?

— Igenis, alássan kérem, tekintetes uram, — van feleségem, odabenn van a városban, Kurszkban, ott szolgál egy boltosnál.

— No, hát csak írd a feleségednek, hogy jöjjön ide ő is. Majd én gondoskodom ingyen-jegyről. Itt nálunk most egy őrházat csinálnak, majd szószólód leszek a kerületi főnöknél.

— Alázatosan köszönöm, tekintetes uram, válaszolt Simon.

Ott maradt az állomáson. Segített a főnök konyhájában, fát vágott, söpörte a háztáját s a pályaudvart. Két hét múlva meg-

tet is úgy kezeli, hogy minden becsületes és józan embernek megáll az esze ennek látára. Csak egy példával kívánjuk ezt illusztrálni. A legutóbbi kimutatás az 1903. évi üzleti forgalomról szól. Ez a forgalom összesen 2.248,870 koronát tett ki. Nagy summa ez, száz kereskedő családjával együtt meg tudna élni ekkora forgalomból. Ha tekintetbe vesszük, hogy a Konzum olcsón vásárol, olcsón szállít, semmi rizikója nincs, (mert hiszen *hivatalból* levonják a tagoktól a tartozást) és amellett rossz árucikkeket és drágán árusít, azt lehetne várni, hogy óriási az üzleti haszna. No ez tévedés. Mert 1903-ban az eladási ár és a vételárak közötti különbség 329,712 korona és 71 fillér volt ugyan, de a tiszta nyereség csak 29,626 korona 11 fillért tett ki.

Hát a fölösleg többi része, a 300,086 korona és 65 fillér hova lett? Ezt az óriási összeget elnyelték az üzleti kiadások, a fizetések stb. *Több mint háromszázezer koronát emésztett föl a Konzum drága apparátusa.* Olyan drága a Konzum igazgatása, mint a patika!

Nézzük csak mi lett abból a 29,626 koronára összezsugorodott «tiszta nyereségből»? Megkapták-e osztalékkul a tagok vagy talán a szövetkezeti vagyon gyarapodására szolgált? Dehogy! Ebből a tiszta nyereségből 28,356 koronát a befizetett üzletrészek 6 százalékos kamatai fejében fizették ki és csak 1270 koronát juttattak a tartalékalapra. Nehogy valaki azt higye, hogy abban a 28,356 korona kamatban az összes tagok részesültek. Távolról sem. A tagok legnagyobb része kénytelen volt rossz anyagi viszonyai következtében a teljesen befizetett üzletrészt kivenni s forintonként ismét befizetni. Ezek pedig nem kapnak kamatokat. Csupán az a néhány ember veszi ki a részét a nyereségből, aki nagy összeget fektetett be a szövetkezet részjegyeibe, amit könnyen megtehettek, mert nincs takarékpénztár a világon, amely 6 százalék kamatot fizetne.

Az elmondottakból kitűnik, hogy a Máv. alkalmazottainak a fogyasztási szövetkezete

csak azért működik, 13,000 ember azért kénytelen rossz portékát drága áron vásárolni, hogy

a drága kezelésre és fizetésekre száz-ezreket költhessen az igazgatóság és hogy

néhány embernek jól jövedelmezzen a befektetett tőkéje.

A 13,000 tagnak az érdeke pedig — semmi!

Ha már most azt kutatjuk, hogy ezeknek a botrányos viszonyoknak hol van a kuforrása, azt találjuk, hogy a bajok oka a rossz alapszabályokban és a meg nem felelő igazgatóságban rejlik.

Az alapszabályokat javítani és megfelelőbb igazgatóságot választani a közgyűlésen lehet. A főgondot tehát a közgyűlésre kell fektetnünk, ha azt akarjuk, hogy a fogyasztási szövetkezet az összesség érdekeit istápolja és ne egyesek hasznának legyen a melege. Eddigelé a közgyűlések iránt a tagok édes-keveset érdeklődtek. Az idén azonban a szervezett vasutasok készülődtek a közgyűlésre, hogy véget vessenek az eddigi zsarolásnak.

De készülődik a Konzum igazgatósága is, amely érzi, hogy teljesen elveszett a talaj a lába alatt és a legközelebbi közgyűlés nagy tisztítással fog végződni. A legrutább praktikákhoz tolyamodik tehát, hogy uralmat föntarthassa.

A legközelebbi közgyűlés — úgy tudjuk — *április 16-án* lesz. Hivatalosan még nem hívta egybe a közgyűlést az igazgatóság, de azért már hetek óta azon mesterkedik, hogy hamisítással és visszaélésekkel szavazatokat fabrikáljon magának.

A *műhelyfőnökségekhez* a Konzum titkára, dr. Murányi Gyula *bizalmasnak jelzett* körlevelet küldött, amelyben fölhívta őket, gondoskodjanak róla, hogy Kiss János szövetkezeti igazgatósági elnöknek elégtételt szolgáltatson az idej közgyűlés és ellensúlyozzák a Máv. alkalmazottak fölforgató és szocialista törekvéseit. A legcifrább a dologban az, hogy a műhelyfőnökök legfőbb föl-

lebbvalója *Novelly Máv.* főfelügyelő ehhez a körlevélhez egy levelet csatolt, amelyben méltánylásra ajánlja a titkár fölszólalását.

Igy gyakorolnak nyomást a műhelyfőnökökre, akik maguk részéről megértették a szelid biztatást és iparkodnak jónevelésű közgyűlésről gondoskodni. *Behivatják az irodába egyenként a tagokat és ott aláíratják velük a közgyűlési igazolvány hátlapján levő üres meghatalmazási űrlapot.* Ha egyik-másik kérdi, hogy tulajdonképpen kit is hatalmaz föl, hogy helyette a közgyűlésen szavazzon, azt a választ kapja, hogy azzal ne törődjék, majd kitöltik a meghatalmazást *Budapesten.* Vannak, akik elkérik az igazolványt, hogy majd ők fogják meghatározni a meghatalmazott személyét, de ezeknek *nem adják oda a meghatalmazást*, hanem ráírják, hogy «*megtagadta az aláírását*» és így küldik vissza az igazgatóságnak.

Ennek a manipulációnak a célja világos: **az igazgatóság így akar összeharácsolni egy csomó üres meghatalmazást, hogy azokat itt Budapesten kitöltse a kreaturáinak a nevével és így a közgyűlésen mindenre kész szolgálhadda legyen.**

Ez nem más *csalásnál* és *hamisításnál*, amelyet meg fognak akadályozni az önértékes és céltudatos tagok.

Kijelentjük mindenekelőtt, hogy azok a *hamisított meghatalmazások érvénytelenek.* Érvénytelenek nemcsak azért, mert meg vannak hamisítva, hanem azért is, mert *alapszabályellenesek.* Az alapszabályok 12. §-ának harmadik bekezdése határozottan a következőket írja elő:

A közgyűlésen minden tag részt vehet, aki a közgyűlésre szóló igazolványát... az igazgatóság által az összehívó hirdetményben kijelölt helyen és időben legalább 3 nappal a közgyűlést megelőzőleg kiveszi, illetve kikéri.

Eddigelé az igazgatóság még nem bocsátotta ki a közgyűlést összehívó hirdetményt, nem jelölte meg az igazolvány kivételének helyét és idejét, tehát az alapszabály értelmében nem állott jogában senkinek igazol-

érkezett a felesége és Simon átment egy vasuti talicskán a maga őrházába. Az őrház új, meleg, fa van, amennyi csak kell. Egy kis veteményes kert is maradt az előbbi öröktől és volt vagy egy holdnyi legelő is a vasuti töltés két oldalán. Megörült Simon s elgondolta, hogy minő gazdaságot fog ő itt folytatni, majd vesz tehenet, lovat...

Kapott minden szükségessé: zöld zászlót, piros zászlót, lámpásokat, kürtöt, kalapácsot, sróf-kulcsot, feszítővasat, lapátot, seprőt, szénvonókat és adtak neki két könyvecskét is, melyben a vasutakra vonatkozó szabályok és tudnivalók voltak megírva. Simon eleinte egész éjszakákon át nem aludt, mindig a könyvecskéket bujta. Még csak két óra múlva fog megérkezni a vonat, de ő már bejárta kerületét, azután kiül az őrháza elé, néz, hallgatózik: nem rezegnek-e a vágányok, nem hallatszik-e a vasut zaja. Megtanulta könyv nélkül a szabályokat mind s habár rosszul, csak szótagolva olvasott, megtanulta könyv nélkül az egészet.

Nyár volt. A dolga nem került nagy fáradságába, nem kellett havat tisztogatni; de meg azon a vonalon a vasutak is nagyon gyéren jártak. Simon bejárta az ő versztjét napjában kétszer, helyenként egy-egy srófit is meg-megcsavart hogy rendben van-e, nem

tágult-e meg, elsimogatta a kavicsokat, meg-nézte a vízcsöveket, s aztán haza ment el-látni a háztartást meg a gazdaságot. A gazdálkodásban folytonosan akadálylál találkozott. Akármit eszelt ki, hogy jó lesz meg-próbálni, előbb meg kellett kérnie az utmes-tert, ez pedig jelenteni tartozott a kerületi főnöknek. Mire a kérelem el volt intézve, már idejét is multa. Simon és a felesége unatkozni kezdtek.

Két hónap múlva Simon lassanként meg-ismerkedett egyik-másik szomszédos vasuti örrel is. Az egyik öreg szolga volt már nagyon; régóta föl akarták váltatni mással; alig tudott szegény az őrházból kívánszorogni. A vonalbejárásokat is a felesége végezte helyette. A másik bakter, az, amelyik közelebb volt az állomáshoz, derék, fiatal, sovány, de izmos ember volt. Simon egy vonalbejárás-kor találkozott vele először a töltésen a két őrház közti vasut közepén, — levette előtte a sapkáját és köszönt neki:

— Adjon isten jó egészséget, szomszéd.

A szomszéd csak úgy félvállról nézett rá; — jó egészséget — mondja neki vissza, s azzal megfordul s tovább megy. Később az asszonyok is találkoztak egymással; Simon felesége Arjina, köszönt a szomszédasszonynak, de ez se igen beszélt sokat, hanem

ment a dolgára. Meglátta egyszer Simon is és kérdezi tőle:

— Mondd csak, menyecske, mért olyan szótalan a te urad? Az asszony egy darabig hallgatott, s aztán így szólt:

— Hát miről is beszélgetne ő te veled? Mindenki a maga módja szerint... Eredj isten hírével.

Mégis, úgy egy hónap múlva összeharát-koztak. Simon meg Vazul többször össze-jöttek a töltésen, leültek a kavics szélére, pipára gyújtottak s el-elmesélgettek egymás-nak életük történetéből. Vazul még egyre sokat hallgatott, de Simon sokat beszélt az ő falujáról és a hadjáratáról.

— Bizony, bizony, sok baj ért már engem az életben, hidd el; sok baj, de szerencsét nem adott a jó isten. Kinek mi sors jutott, már az csak úgy marad. Bizony, úgy van az, Stepanycs Vazul.

De Stepanycs Vazul kiverte a pipáját a vágányon, fölállt, és így szólt:

Nem a sors intézi a mi életünket, — azt mondom én kendnek — hanem az emberek. Nincs a világon vérszomjasabb és gonoszabb állat az embernél. A farkas a farkast nem eszi meg, de egyik ember a másikat eleve-nen falná föl.

ványt kivenni vagy kiadni, a meghatalmazást pedig csak az igazolványon lehet kiállítani.

Gondunk lesz rá, hogy a közgyűlésen kellő méltatásban részesüljön ez a vakmerő szédelgés. Ajánljuk egyébként is a Konzum vezetőségének, hogy ne éljen vissza a tagok türelmével és gondolja meg, hogy 30 tag-nak mindenkor jogában áll *rendkívüli közgyűlést* egybehívni és ott lehet bizalmatlansági határozattal alaposan elbánni a tulmerész urakkal.

A fogyasztási szövetkezet tagjait pedig, nevezetesen a *Máv. alkalmazottait* és a *Máv. gépgyárában dolgozó munkástársainkat* a következőkre kérjük:

Ne üljenek föl a szédelgésnek és hamisításnak, **ne irjanak alá semmit sem**, hanem vegyék ki maguk az igazolványt és jöjjenek el minél tömegesebben a közgyűlésre.

Aki nem jöhet el személyesen a közgyűlésre, az jelentse be az országos szervezőbizottságnak (Cím: Magyar Vasutas, Budapest, VII., Csömöri-ut 28. sz.), *amely olyan meghatalmazottat fog nekik ajánlani, aki a tagok érdekeit hordja szíven.*

A közgyűlésen pedig a következő programot kell megvalósítanunk:

1. *Olyan igazgatóságot választani, amely a tagok javát mozditja elő.*

2. *Az alapszabályokat oda módosítani, hogy ne nyereszkedhessenek egyes emberek 13,000 tag rovására,*

minden tag a bevásárlás arányában részesüljön a nyereségben,

minden tagnak egyforma joga legyen a szövetkezetben, és

a szövetkezet ne legyen néhány vezető ember és nyereszkes kapitalista tüzhelye, hanem olcsó és jó árucikkeket nyújtson a legelnyösebb feltételek mellett minden tagnak.

Ha megteszik a tagok kötelességüket, föl nem ülnek a hamisítókra és szédelgőkre, keresztülviszszük ezt a programot.

Mienk lesz a győzelem, mert velünk van az igazság és a tisztesség!

A vasuti munkások szervező-bizottsága.

SZEMLE.

BELFÖLD.

A nagypapa kedvence. Lalika ott viseli az álla alatt az előkét, amelyre rá van himézve szeretetteljes bőttükkel, hogy: «a nagypapa kedvence». Ez az előke pompás jószág, elföd minden piszkot és foltot, amelylyel Lalika elborítja magát, mert Lalika szereti a piszkot, eleme a mocskok és ugyancsak akad dolga az előkének. Ha aztán Lalika valami nagyot mond, valami elmésség röppen ki ajakán, hírét viszi apa, anya, nagyapó, az egész rokonság, minden ismerős. És egész serege az embereknek kacag, mulat Lalika sikerült ötletén.

Ez a kép a gyerekvilágból való. Alkalmazzuk a felnőtt emberek világára. Nagyapó — az a Máv. igazgatósága és mindaz ami körülötte van; nagyapó kedvence pedig — vajjon ki lehetne más, mint *Keleti-Oesterreicher* Lajos? Az előke — az az igazgatóság és a felsőbbbbség védő karja és szeretetteljes gondoskodása. A piszkok pedig, amely a kedvenct borítja és amelyet az előke ápol s eltakar, az . . . eh, hagyjuk ezuttal. Most mulatságos, mókás dologról akarunk írni. Lalika «kiszólásairól». Ez a Keleti kiad egy — tisztesség ne essék, szölván — lapot. Ebben becsap, aki becsapni hagyja magát és ha akárki akármilyen visszaélésnek a tyukszemére hág, ez az anti-gentleman ordít föl a lapjában helyette. Most is, hogy a fogyasztási szövetkezet céltudatos tagjai a komoly tisztogatás munkájára készülnek, Keleti a — tisztesség ne essék, szölván — lapjában védi a Konzum ezidő-szerinti vezetőségét és fájdalmas vergődésében a következő mélységes értelmű mondatot nyögi ki:

«Az élet megtanított minket arra, hogy mindazok a bajok, melyek hálátlan, de közhasznu szerepben környeznek, később a dicsőség virágait fakasztják a hálás utókor emlékezetében.»

Istenem, milyen szellem, milyen bölcsesség! Beismerjük, hogy a mi véges értelmünkkel nem vagyunk képesek követni Keleti egeket ostromló és poklokat döngető észjárását. Vannak, ugymond, *bajok*, amelyek hálátlan, de közhasznu szerepben környeznek. Mi az? «Bajok», amelyek «szerepben környeznek»? Simonyi segíts, de mi ezt nem értjük! De még magasabban is szárnyal ennek a becsület-iszonyban szenvedő «lapkiadónak» a

szelleme. Mindazok a *bajok* — ugymond — később a *dicsőség virágait fakasztják a hálás utókor emlékezetében.* Hm, miért hálás az utókor ezekért a bajokért, és milyen jónevelésű bajok lehetnek azok, amelyek később «a dicsőség virágait fakasztják»? Lemondunk arról, hogy ezt a klasszikus gondolatmenetet megértsük. Meg sem kíséreljük megfejteni azt, ami örök rejtély. Nagyapó kedvencét hódolat illeti csak meg és nem bírálát . . .

Batthyány Tivadar gróf — rólunk. A szövetkezett ellenzék egyik estilapjában «*Szociálpolitikai kérdések*» címmel cikksorozatot közölt a magyar törvényhozás és kormányzat legsürgősebb szociálpolitikai teendőiről. Fejtegetései során megemlékszik az *államvasuti alkalmazottakról* is és a következőkben körvonalazza azt, amit e tekintetben sürgősen megvalósítandónak tart:

Az államvasuti személyzet érdekeiben a kívánalmak a következők: automatikus, soros előléptetés a tisztviselőknél a III. rangosztályig, a lakbér-szabályzat némely hiányai póltássanak, a szolgálati szabályzat s különös ennek a fegyelmi és szabadságolási rendelkezései fektetessenek modern alapokra, a szabad egyesülési jog alapján engedessék meg a vasutasok szövetségének életbeléptetése, a vasuti munkások végleges alkalmaztatásának és egyéb szolgálati viszonyainak méltányos rendezése s a nyugdíjintézmény revíziója. Amidőn a vasuti munkások karácsonyi kongresszusán, — amelynek meghiusítását a kormány elég okátalanul megkísérelte — egyhatározati javaslatban a többiek közt azt kérik, hogy a fölyebbvalók tiltassanak el attól, hogy a munkásokkal gorbombáskodjanak, hogy a munkásoktól pénzt kölcsönözzenek avagy tőlük ajándékokat elfogadjanak, úgy aligha tévedek, amidőn e téren is intézkedéseket sürgetek.

Mint ezekből a fejtegetésekből is látható, *Batthyány Tivadar gróf* egyike azoknak a — sajnos — igen csekély számu politikusoknak, akik komolyabban és tárgyilagosan foglalkoznak szociálpolitikai kérdésekkel, nevezetesen vasuti ügyekkel. A mi vigasztalan közállapotaink mellett már az is érdem, hogy Batthyány gróf programként állította föl a jelzett reformokat. Könnyen meglehet, hogy az ellenzéknek, amelynek előkelő tagja Batthyány Tivadar, módjában lesz az összes

— De, testvér, a farkas bizony megeszi a farkast, — ilyent hát ne mondj.

A szó csak úgy épen a számba akadt, hát kimondtam. De mindegy, nincs kegyetlenebb teremtés az embernél. Ha nem volnának az emberek olyan gonoszak és kapzsiak — legalább meg lehetne élni. Mindenik csak azon van, hogy mi módon fogja meg és törje össze a másikat.

Simon elgondolkozott, s azután így szólt:

— Nem tudom, testvér, — meglehet — tán úgy van; de akkor ezt is bizonyosan az Isten rendelte így.

— Ha te így gondolkozol — mondá Vazul — akkor mit beszéljünk itt tovább? Ha egyszer minden ferdeséget az Istenre hárítasz, magad pedig megelégedetten ülsz és türsz, — akkor testvér, az olyan élet nem embernek való, hanem baromnak. Ugy bizony.

Megfordult és elment, anélkül, hogy köszönt volna. Simon is fölállt.

— Szomszéd, kiáltott utána, hát mért káromkodol? — de a szomszéd oda se hederített, csak ment tovább. Simon sokáig nézett utána, míg csak Vazul egy hajlásnál egészen el nem tűnt. Ekkor hazament s így szólt a feleségéhez:

— No, Arjina, van nekünk egy szomszéd-

dunk, — de az nem ember, hanem puszkapor.

De a két bakter nem civakodott; találkoztak azután is még többször, és csak úgy elbeszélgettek egymással, mint azelőtt ugyanarról a dologról.

— Eh, testvér, ne volnának csak az emberek olyanok . . . Ne üldögnélünk mi csak ezekben a bakterházakban, — mondá Vazul.

— Mi bajod az órházzal? Hisz meg lehet abban élni.

— Meg lehet élni, meg lehet élni . . . eh! Elég sokat éltél, s mégis keveset tanultál a világból; sokat néztél, de keveset láttál. Hát élet egy szegény ember élete, akár ebben az órházban, akár máshol, mond? Hát nem megnyuznak téged azok a sintérek? Kiszívják belőled minden erőt, s ha megvénülsz, kidobnak, amint kidobják a moslékot, hadd falja föl a disznó. Mennyi a fizetésed?

— Kevéske biz az, Stepanycs Vazul. Tizenkét rubel.

— No az enyém tizenhárom és fél. De azt kérdelem én tőled, hogy hát miért van ez így? Szabály szerint, a kormánytól mindnyájunknak egyformán teljes tizenöt rubel jár ki havonként, azonfölül fűtés meg világítás. Már most azt kérdelem én: mért van mégis, hogy te tizenkettőt, én meg tizenegyedfelet kapok? És ki szabta meg ezt

igy meg? . . . Te pedig erre azt mondod, hogy meg lehet élni? Értsd meg jól, nem arról a fél vagy három rubelről beszéllek. Ha megfizetnék is mind a tizenötöt . . . A múlt hónapban benn voltam az állomáson és láttam az igazgatót, ahogy keresztül utazott. Micsoda tiszteletet tettek neki! külön vagonban ült és úgy utazott. Nem, bizony nem maradok én itt sokáig; elmegyek, majd találkozok valahol valami.

— Hová mennél, Stepanycs? Sohse tedd; itt már megvan a házikód, jó meleg, van egy kis földcskéd is hozzá, — a feleséged is jó dolgos asszony . . .

— Földcském! No hiszen csak látnád azt az én földcskémet. Nincs azon egy szál termés se. A tavasszal beültettem káposztával és ahogy egyszer az utmester egyszer arra megy: «Hát ez ni micsoda?» kérdi. «Minden jelentés nélkül? Hol van rá az engedély? Kikapárod, hogy még csak nyoma se maradjon!» Részeg volt. Más alkalommal meg egy szót se szólt s egyszerre csak eszébe jut, hogy . . . «Három rubel büntetés!» . . .

(Vége következik.)

fölsorolt reformokat megvalósítani. Sőt az sincs kizárva, hogy épen gróf Batthyány a legközvetlenebb módon működhetik közre e reform-munkálatnál, hiszen ugy emlegették az ő nevét az egyes lapok, mint a jövődöbeli kereskedelmi miniszterét, vagy legalább is a Máv. jövődöbeli elnökgazgatóját.

Mindenesetre a megnyugvás bizonyos nemével fogadhatjuk, hogy Batthyány Tivadar gróf programot szabott a jövő kereskedelmi miniszterének. Várunk...

A Máv. betegsegélyzőpénztárának közgyűlése még csak májusban lesz, de — úgy látszik — vannak bizonyos urak, akik már most iparkodnak «megbízható» közgyűlési kiküldötteket gyártani. Megbízható pedig az ő szemükben csak az olyan ember, akit drótbábu módjára lehet ráncigálni jobbra-balra és akik távol állanak a szervezettől. Az ilyen kiküldöttek nem csinálnak zavart a közgyűlésen azzal, hogy a betegsegélyezés és főleg az orvosi kezelés terén jelentkező botrányos bajokat szóvá teszik. Az ilyen kiküldöttek nem «fölforgatók», hanem jónevelésű, derék férfiak. Ezekre van szüksége bizonyos köröknek, amelyek máris működésbe léptek. A napokban például a duna-jobbparti üzletvezetőség részére egy értekezleten, amelyen csak csekélyszámu átlomásműhelyzet volt jelen, már «jelöltek» is betegpénztári bizalmi férfiakat. Néhány ember kivételével csupa olyanokat, akikben a szervezett vasutasok a legkevésbé sem bíznak. Igen természetes, hogy *ez a jelöltnévsor reánk nézve nem kötelező*. Mi majd annak idején gondoskodunk róla, hogy a szervezett vasutasok bizalmi emberei kerüljenek a közgyűlésre, akik nem lesznek fejbólogató masinák, hanem becsületesen és erélyesen helytállnak a tagok érdekeiért.

Kit szeressünk? Ugyancsak bajba: vagyunk. El vagyunk telve alattvalói lojalitástól, csak úgy csepeg testünk-lelkünk a szolgálati fegyelemtől, hangosan dobban szívünk szeretettől és tisztelettől, ha egy-egy főlebbvaló a gondolunk és — óh tragikus sors! — nem tudjuk, hogy kit szeressünk. A legfőbb urunk, *Hieronymi* Károly miniszter lemondott, sőt már annyira kívül érzi magát a méltóságából, hogy aktákat sem akar többé aláírni. Utódja azonban még nincs. *Ludvig* Gyula szintén lemondott. Hangosan, dobszóval, az egész világ fülehallatára mondott le. Sőt már megkapta Bécsből is egy kitüntetés alakjában az obsitot, tehát biztosan bucsut vett. De utódja még nincs. Ugy volt, hogy vele távozik, ki fölfelé, ki másfelé, a Máv. igazgatóságának négy-öt tagja. Hanem egyetlenegynek sincs még utódja.

Már most itt vagyunk államvasuti alkalmazottak nyolcvanezren, mindmegannyi lángoló tisztelet, elhaló lojalitás, epedő szeretet és nem tudjuk, kit tiszteljük, kit szeressünk. A volt kisisteneinket, akik már nincsenek, vagy a jövő urait, akik még nincsenek? Kit szeressünk, kit szeressünk?...

Szociáldemokrata kongresszus. A magyarországi szociáldemokrata párt április hó 23., 24. és 25-én tartja a fővárosban XII-ik pártgyűlését, melynek ideiglenes napirendjét a következőképen állapították meg: 1. A pártvezetőség jelentése. 2. Az ellenőrzőbizottság jelentése. 3. A pártszervezeti szabályok. 4. A sajtó. 5. Küzdelem az általános, titkos választói jogért. 6. A párttaktika. 7. A pártvezetőség választása. 8. Jelentés az amsterdami nemzetközi kongresszusról. 9. Indítványok. A pártvezetőség megjegyzi, hogy csak azok a szervezetek képviselhetik magukat, amelyek a pártgyűlést megelőzőleg legalább három hónappal rendszeres működést fejtettek ki. Egy szervezet csak két küldöttel képviselheti magát. A szervezetekbe tartozó nők külön választhatnak egy női küldöttet.

KÜLFÖLD.

A szervezkedés hatalma. Érdekes választások folytak le a napokban Ausztriában. A balesetbiztosítást ott egy államilag támogatott nagy intézet látja el, amelyben a biztosításra kötelezett tagok sorából választott bizottság dönt a baleset-kártalanítás kérdésében vitás esetekben. A vasuti alkalmazottak is tagjai ennek a balesetbiztosító-intézetnek és ők is beválasztják bizalmi férfiakat az intézet bizottságába. Igen természetes, hogy az egyes vasúttársaságoknak érdekében áll, hogy talpnyalókat és drótbábuikat küldjék az intézetbe, mert így bizonyosak, hogy az esetleges balesetknél csekély kártérítést szavaznak meg, a vasúttársaságok járulékaik ennek folytán alacsonyabbak lesznek. Meg is mozgattak fűt-fát a most lefolyt választásoknál, hogy kegyenceiket választassák meg. De osztrák kártársaink erős és céltudatos szervezetben egyesültek és jelöltjeik a főtisztviselők minden pressziója dacára óriás többséggel győztek a hivatalos jelöltek fölött. Így az *északi* vasutnál 21,822 szavazatot adtak le; ebből a szervezet jelöltjei, *Türk* és *Dennermayer* kártársak közel 13,000 szavazatot kaptak, az igazgatóság jelöltjei pedig — minden merkedés dacára — csak mintegy 8000-et. A *Déli vasut*-nál a leadott 17,347 szavazat közül a szervezetjelöltjeire majdnem 15,000-en szavaztak, az igazgatóság jelöltjeire csak 2030-an. Volt még egy harmadik lajstrom is — a *Déli vasut* «girondistáinak» lajstroma, ezek a «nobilis és pártatlan» jelöltek azonban a leadott több mint 17,000 szavazatból mindössze 48—50 szavazatot kaptak. Hjah, ez a Gironde sorsa: a «forradalmároknak» tulságosan szolgálai, a szolgálknak tulságosan forradalmár.

Ezek a választási eredmények fényes bizonyítékát képezik az öntudatos szervezkedés nagy erejének. Példát vehetnek rajta a magyar vasuti alkalmazottak is, főként pedig a *Déli vasut* magyar vonalainak az alkalmazottjai, akik életjelt sem adnak magukról, holott ugyanannak a társaságnak osztrák alkalmazottjai a legderekabb és legbátrabb katonái a hatalmas vasutas-szervezetnek.

A svéd vasutasok szervezkedése fényes fejlődés képét mutatja. A svéd vasutasok országos szövetségének 1902-ben tíz fiókja és 600 tagja volt, 1903-ban már 60 fiókja volt a szövetségnek 3000 taggal, 1905 elején pedig már 5000-nél több a tagok száma az egész országra kiterjedt szövetség 89 fiókjában. A szövetségnek tagjai az államvasutak és magánvasutak kinevezett alkalmazottjai és munkásai. Hogy megítélhessük, milyen erős ez a vasutas-szervezet, tudnunk kell, hogy Svédország lakossága Magyarországnak lakosságának körülbelül egyötöd-részt teszi csak. Mikor fogjuk mi magyar vasutasok is számszerűleg kifejezhetni a szervezetünk nagyságát?

Svájci vasutasok bérmozgalma. A svájci szövetségi vasut (Rhätische Bundesbahnen) személyzete a napokban Churban igen jól látogatott gyűlést tartott, amelyen *Brand P.* nemzeti tanácsos előadása után *egyhangulag* kimondták, hogy bérmozgalomba lépnek. Az összes szolgálati ágak képviselőiből álló bizottság fogja a személyzetnek szerény határok között megállapított követeléseit a vasutigazgatóságnak átadni, azzal a kéréssel, hogy a megjelölt bér- és fizetésjavítás által segítsen a vasutas-személyzetnek naponként nyomasztóbbá váló helyzetén.

A Sziplon-alagut. Bernből jelentik, hogy a svájci kormány megállapodásra jutott az olasz kormányval, hogy a Sziplon-alagut ünnepies felavatása március 28-án a svájci területen levő Breg-ben fog megtörténni. A fölavatási ünnepen képviseltetik magukat a svájci szövetség tanácsa, az olasz

kormány és számos külföldi tudományos intézet. Másnap a munkások számára rendeznek nagy ünnepséget az olasz területen levő Izellában. Ez volt az eredeti terv, de a munkások alaposan keresztülhúzták ezt a tervet. A vállalkozók ugyanis még utoljára is tetézni akarták profitjukat és az utolsó munkálatok elvégzésénél alkalmazott munkások bérén tetemes levonásokat eszközöltek. Mintha a megnyitási ünnepségeknek a költségeit a munkásokból akarták volna kisajtolni. Erre *sztrájk*kal válaszoltak a munkások, minek következtében az ünnepélyes megnyitás halasztást szenved és egy kis ürömcöpp vegyült a bankettre készülő örömpoharába.

A Magyar Vasutas minden előfizetője peres ügyekben szóbeli vagy írásbeli ingyenes jogi tanácsot;

a munka- vagy szolgálati viszonyból eredő peres ügyekben

ingyenes ügyvédi segítyt;

a szükséghez mérten *balesetknél* vagy *halálesetnél* hátramaradottjai megfelelő

anyagi segítyt

kap; akik a vasuti szolgálatból távoznak, igényt tarthatnak

díjtalan munkaközvetítésre; akiket mozgalmunk miatt *rendszerbályoznak*, azokat kellő módon

segélyezhetjük;

a lapunk szerkesztősége által be-
rendezendő

olvasó-szobákat és könyvtárakat

díjtalanul használhatják.

Vasutasok!

Hivatalnokok, altisztek, szolgálak és munkások!

Támogassák a saját lapotokat, a Magyar Vasutast, gyűjtsetek előfizetőket, harcosokat és ne tőrjétek soraitokban azt, aki gyávaságból vagy butaságból elillan a küzdelemből és így saját magának és összes társainak árulójává lesz!

Tegye meg mindenki a kötelességét és akkor rövid idő múlva büszkén és örömmel tekintünk vissza arra a harcra, melynek első fordulópontja:

a hetenkinti Magyar Vasutas.

Testvéri üdvözléssel

az országos szervező-bizottság.

*

A Magyar Vasutas megjelen minden hét péntekjén. Szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, VII., Csömöri-ut 28. szám, ahova minden-nemü levelezés és egyéb küldemény intézendő.

Előfizetési feltételek:

Egy óra frt —.40 (K —.80)
Negyedévre frt 1.20 (K 2.40)
Félévre frt 2.40 (K 4.80)

Minden összeköttetésünket a legnagyobb titokban tartjuk. Ha valaki — bármi okból — nem akarja, hogy lapunk az ő nevére járjon, bármilyen más címre is előfizethet.

A BUDAPESTI VASUTI ALKALMAZOTTAK a Magyar Vasutas alapja javára

1905 március hó 19-én (vasárnap) este, a Baross-tér
2. szám alatt levő

JÓZSEF FŐHERCEG-SZÁLLODA TERMEIBEN
dal, szavaltat, alkalmi beszéd, humo-
risztikus előadás és tánccal egybekötött

MÁRCIUSI ESTÉLYT

RENDEZNEK.

Belépti díj nincs. — Műsor 30 fillérért szer-
kesztőségünkben és a bizalmi-férfiaknál
kapható.

Bérjavítás.

Végre beszámolhatunk arról, hogy az igazgatóság bérjavítást rendelt el. Csekély mértékűt és a Máv. alkalmazottainak csak kis rétegére vonatkozót ugyan, de ezt a bérjavítást csupán a kezdet kezdetének tekintjük és elvárjuk, hogy folytatása következik.

A Máv. igazgatósága a következő *rendeletet* bocsátotta közre:

Az igazgatóság elhatározta, hogy a *fiókműhelyi kézművesek* részére alapnapibérükön felül bizonyos *pótbért* engedélyez. Az alapbérén felül számításba veendő a következő:

1. kizárólag 3 korona 40 filléren felüli alapbérhez *100 fillér (egy korona)*;

2. bezárólag 3 korona 40 és bezárólag 2 korona 80 fillér közé eső alapbérhez *80 fillér*;

3. a 2 korona 80 fillérnél kisebb alapnapibérhez *60 fillér*;

A pótbér a kereset kiszámításakor úgy veendő figyelembe, hogy az alapbérhez a pótbér hozzáadatik és ezen összeggel, mint együttes napibérrel szorozandó meg a 10 órában vett munkanapok összege.

Kiküldetéskor a kereset kiszámításának alapjául csak az alapnapibér szolgál.

A betegsegélyző-pénztári járulékok az alapnapibér alapul vételével lesznek számítandók.

Nyugbérpénztári szempontból napikeresetként az alapnapibér és pótbér összefoglalva veendő és a nyugbérosztályokba ez alapon lesznek bevonandók.

A 20 százalékos bérpótlék elmarad. Jelen rendelet folyó évi február 26-án lép érvénybe. Megjegyzendő, hogy jelen rendelet csak a *fiókműhelyi kézművesekre* vonatkozik.

A szakmanélküli napszamosok pótbérben nem részesülnek.

A javítás tehát — *pótbérnek* nevezi a hivatalos stílus — 60 fillértől 1 koronáig terjed. Nem sok. De megdöbbenően *szűkeklü* és *igazságtalan* az igazgatóság intézkedése, amennyiben kizárja a napszamosokat és segédmunkásokat.

Miért nem kapnak javítást pld. a fűtőházi kazánmosók, géptisztítók és a többi segédmunkások vagy műhelyi napszamosok.

De nemcsak a szakmanélküliek szorultak ki a bérjavításból, kiszorultak szakképzett ipari munkások is, azok, akik az üzletvezetőséghez tartoznak. Miért nem kaptak javítást, hogy csak egy példát említsünk: a k. p. u. légszuszabályozók? Azért, mert a bürokrata bölcsesség úgy rendezte be, hogy ezekkel az üzletvezetőség számol el, azért ők nagyobb nyomorúságban szenvedjenek, mint a többi munkástársaik.

A keleti fűtőház főnöke a rendelet kihirdetésénél azt mondta, hogy az igazgatóság

azért adja a bérjavítást, mert egyedüli céljuk, hogy a munkások *elégedettek* legyenek. Hát azt akarja az igazgatóság, hogy a segédmunkások, napszamosok és az üzletvezetőséghez tartozó ipari munkások *elégedetlenek* legyenek és azért zárta ki őket a javításból?!

A jelenlegi csekély és elégtelen bérjavítás is kétségtelenül mozgalmunknak és szervezkedésünknek az eredménye. Jórészen a Magyar Vasutasé is az érdem, amely a nagy nyilvánosságra hozta a vasuti munkások sanyaru helyzetét.

Szervezkedjünk még erőteljesebben, tegyük erőssé, hatalmassá lapunkat és akkor rövidesen kivívjuk az „általános, minden alkalmazottra kiterjedő bérjavítást!”

VASUTASOK HELYZETE.

Kocsimosók a ferencvárosi pályaudvaron.

Dante poklának egy fejezete elevenedik meg az ember képzeletében, ha végiggondolja, hogy milyen a munkája és helyzete a ferencvárosi pályaudvaron dolgozó kocsimosóknak.

A Máv forgalmának jórészét az állatok szállítása képezi. Külön kocsik vannak az egyes állatfajok szállítására. A «nagylábu» állatokat (ökör, tehén stb.) az L. és Lf. kocsikban, a sertéseket az M. és Mh. kocsikban szállítják, a lovak szállítására a G. és H. kocsik szolgálnak, a baromfit pedig a külön e célra rekeszekre osztott N. vagy M. N. kocsikon szállítják.

A «nagylábu» állatok szállítására szánt kocsik padlózatát homokkal vagy salakkal borítják vastagon. Napokig szállítják benne az állatokat, azután a ferencvárosi pályaudvarra rendelik őket tisztogatás és fertőtlenítés céljából.

Tessék már most elképzelni, hogy milyen munkája van a kocsimosónak. A piszokkal, rondasággal teli kocsit vízzel töltik meg félig. Ebből kell kilapátolni a salakot vagy homokot, azután *különrakni a trágyát*, végül pedig tisztára surolni a kocsit.

A munkások ruhája csupa piszok, csupa víz; hosszuszáru csizmájuk, amelyet éppúgy, mint a ruhájukat, *saját költségükön kell beszerezniük*, teljesen elázik és így kell hóban, fagyban napokon át azt a rémes, undorító munkát végezniük.

A baromfikocsik tisztogatása és fertőtlenítése még borzalmasabb. Ezek a kocsik 48 vagy 92 rekeszre vannak osztva; a rekeszfalak fából vagy vasból vannak. A piszok nyáron rájuk szárad, télen pedig odafagy, elannyira, hogy kívülről tisztogatni és fertőtleníteni ezeket nem lehet. A kocsimosó kénytelen tehát *hason belecsuszni* a bűzös rekeszekbe, hogy kitararítsa a piszkot.

A munkaidő nyáron 6—6-ig, télen fél 7-től fél 6-ig, félórás reggelizési idővel. De ez a beosztás csak papirosan van meg. Ez idő szerint hetenkint kétszer-háromszor *éjjel fölkeltek őket*, árut átrakni és esetleg sürgősen továbbítandó állatokat itatni vagy etetni. Ez 3—4 órát vesz igénybe és természetesen *potya munka*. Azonkívül mindenféle más munkára is fölhasználják őket az állomáson, anélkül, hogy egy fillér kárpótlást is kapnának.

Minden nap öt ember délután fél 5 órakor inspekcióna megy az állomásra. Kettő közülük este 11-ig dolgozik. Ezért sem kapnak díjazást. Kárpótlás az 5—6 órai különmunkáért az volna, hogy másnap csak 8-kor mehetnének munkába, de ha trágyavonat van, épp úgy kell kezdeniük, mint a többinek. A másik három másnap déli fél 1-ig

egyfolytában szolgálatban van, rakják ki a tejet és a gyorsarat. A *keresztény és humanus* magyar államnak vannak tehát munkásai, akik *harminc órát dolgoznak szakadatlanul*, nehéz és undorító munkában!

Ha a kocsimosás után ruhájuk csuromvíz, csizmájuk szinte ronggyá ázott, *elküldik őket féljellekre saruállító, kocsitoló és kiegészítőfékező szolgálatra*, anélkül, hogy egy bundát adnának nekik. Nem ritkaság, hogy *ezt is potyára kell végezni*.

Vasárnapi munkaszünetük nincs. Hajszolják őket nyakra-főre. Az előmunkás úgy bánt velük, mintha fegyencek volnának. A legcsekélyebb dologért érzékenyen büntetik őket.

A *laktanya* piszkos és bűdös. Pusztá pri-csen fekszenek ott. *Mosakodó helyiség nincs*. Legjobb esetben elmehetnek a kuthoz s a kezüket *ez után* a munka után hideg vízzel leöblögethetik. Elképzelhető ezeknek a szegény embereknek az életmódja, ha meggondoljuk, hogy a csak félórás reggelizési időben nincs, hol mosakodjanak, és úgy lucskosan, piszokkal borítva kell elfogyasztaniok szegényes eledelőket! Mit szól mindezekhez dr. Csátary Lajos egészségügyi osztályfőnök ur, aki a Máv. egészségügyi berendezéseit «min-taszerűeknek» dicséri?

A fizetés ezért a pokoli munkáért — 1 frt 10 kr. Néhány embernek van 1 frt 20 krja, mindössze öt embernek 1 frt 30 krja. *Azért a munkáért ez a fizetés és ebből még a sokféle levonás és a büntetések leszámítandók*.

És most jön a java! Egy adalék a kapitalista állam szociálpolitikájához. Az az állam, amely milliárdokat dob ki katonai célokra, amely improduktív kiadásokra két kézzel szórja a pénzt, *az az állam uzsoráskodik ezeknek a páriáknak a kinos-keserves munkájával!* A kocsikba rakott salak a Mávé, azonkívül a trágyát is értékesíti a Máv. és mindezenfelül a felek fizetnek a Máv-nak minden koci után a salakolásért 2 koronát, a fertőtlenítésért 3 koronát. A Máv-nak tehát nyeresége marad ez után az «üzlet» után!

Még egyszer a Konzum!

Egy ismert kartásunktól, aki sokat foglalkozott a Máv. fogyasztási szövetkezetével és ezen a téren a legnagyobb szakértelemre tett szert, kapjuk a következő figyelemreméltó cikket, amelyet szösz szerint közlünk alábbiakban:

A «Vasut»-nak nevezett nyomtatvány ismét védelmére kél a magyar kir. államvasuti alkalmazottak fogyasztási szövetkezetének.

Már egyszer megtette, de akkor is — kevés szerencsével.

Esztendeje történt. Egy hetilap szellőztetni kezdte a Konzum viselt dolgait. Rámutatott a szövetkezet rossz gazdálkodására, a vesztésekre, miket a tagok anyagilag szenvednek s az előnyökre, melyek kellő vezetés mellett rájuk háramolhatnának. Nem hagyta szó nélkül azt sem, hogy a magyar királyi államvasutak egyik igazgató-helyettese, dr. Kiss János, aki — mint személyzetügyi főnök — a vasutnál nagyhatalmi állást tölt be, a fogyasztási szövetkezetnél kalmárkötevényt hord, elnöke a szövetkezetnek s nagyhatalmi állását kiméletlenül érezteti mind azokkal szemben, akik a szövetkezetnél neki, a szeplőtlen szűznek, ellenzéket merészelnének csinálni. Ezeket ő áthelyezi, felfüggeszti, elcsapja, felakasztatja.

Mindez s még sok minden egyéb rendre el volt mondva az illető ujságban.

S most jöve a szabadító: a Vasut. Szilaj tüzzel rontott az ő becsületes szándéku lap-társának. Hogy az egy önző kenyérkereseti vállalat, mely egyáltalán nem a vasutasok érdekeit szolgálja akkor, amidőn a fogyasztási szövetkezetet támadja. Hogy a Konzum ilyen meg olya kitűnő intézmény. Hogy a

vezetők milyen önzetlen derék férfiak, akik előtt semmi sem szent, csak a szövetkezeti tagok érdeke. Dr. Kiss János valóságos megváltó s *Prehoffer* meg az igazgatósági tagok kivétel nélkül az ő apostolai. Olyan kitűnő minőségű s oly olcsó élelmicikket pedig sehol a világon nem lehet kapni, mint egyedül a Konzumban.

Erre aztán bekövetkezett a katasztrófa.

A megtámadott újság egyetlen szóval se reflektált a Vasut piszkolódásaira. Egyszerűen rámutatott arra a tényre, hogy míg vezető cikkében a Konzumot agyba-főbe dicséri, addig ugyane lappéldányban hátul, természetesen a hirdetési rovatban, azzal ajánlja egy kiskereskedő, egy közönséges szatócs árucikkeit a vasutasoknak, hogy ezek sokkal olcsóbbak és sokkal jobbak, mint a konzumbeli cikkek.

Tableaux!

Azt mondják, hogy dr. Kiss János ezeket olvasva, dühtől tajtékzott s egyenesen megtiltotta Keleti-Rohayéknak, hogy jövőre bármikor is a fogyasztási szövetkezet védelmére keljenek. Köszöni szépen, de nem kér belőle.

Am az emberek szeretnek feledni, különösen, ha bajban vannak.

S a Konzum urai megint benn vannak a sárban. Jobban, mint valaha.

Az idén kerülnek kisorsolásra a legfőbb macherek. Dr. Kiss János, *Markösy* Béla stb. S azok a huncut újságok, köztük a mi igénytelenségünk, csak nem akarnak békét hagyni a szegény Konzumnak. Napról-napra avatottnál-avatottabb szakcikkekben tárgyalják a szabálytalanságokat, hibákat, mulasztásokat. Alapos szakszerűséggel tárgyalják le az árjegyzéket, az évi jelentéseket, a rendkívüli forgalom dacára is csekély anyagi hasznot, a drága árakat és az áruk kifogsolt minőségét.

S ez ahogy se tetszik.

Megint csak ráfanyalodnak a Vasutra. A legutóbbi számban cikket adnak közre, de ennek megszerkesztését dehogy biznák most már Keleti-Rohayékra. Megcsináltatják a saját boszorkány-konyhájukban dr. *Murányi* Gyulával, aki — úgy tudjuk — a hivatalban is, meg a szövetkezetben is dr. Kiss János fő-fő mindenegybebe s e mellett a szövetkezet jogi tanácsosa.

Hát jó. Lássuk dr. *Murányi* ur penzumát.

Fogalmazványának elején némi kis fenyegetést kockáztat meg a fogyasztási szövetkezet kritikusával s azok *títkos bujtogatóival* szemben. Azt mondja itt dr. *Murányi* Vénusz: «Kérni kellett volna, hogy maga a büntető törvényszék vizsgálta meg a szövetkezet rendszerét, ügyvitelét, mérlegét, nyereség- és veszteség-számláit és midőn a szövetkezet fényes elégtételt nyert volna, hadd lakoltak volna meg azok, akik az egész hajszát rendezték».

Hát legyen teljesen nyugodt dr. *Murányi* ur. Az a bünvádi eljárás aligha fog folyamatba tétetni s ha mégis — állunk elibe. Mi számokkal dolgozunk s a kétszer kettőt meghamisítani nem lehet. Amit mi a szövetkezet által közrebocsátott számadatok alapján állítunk, a miatt a független magyar bíróság bennünket elítélni nem fog, de még az orosz se. Az ilyen fegyver legfeljebb visszafelé sült el.

Igaz, hogy a védekezésben dr. *Murányi* ur is megkísérli a számokkal való hadakozást, de kevés szerencsével. Ugy látszik, jobb jogász, mint matematikus.

Azt állítja cikkének egyik passzusában, hogy a valamikori minisztérium, mikor a fogyasztási szövetkezet megalakulását engedélyezte és lételét tarifa s a hivatalból való levonás kedvezményével biztosította, a kisemberek védelmét célozta, mert kikötötte, hogy a szövetkezetnek ugynevezett üzleti haszonra dolgoznia nem szabad s az üzletrészek után fizetett haszon legfeljebb 5—6 százaléka lehet.

Ebből azután sok rabulisziikával, de ke-

vés logikával azt a következtetést vonja le, hogy a fogyasztási szövetkezet épen csak azt a hasznot szerezheti be, ami a befizetett tőkének 5—6 százalékkal való kamatoztatására szükséges. S ez így a maga egyszerűségében elmondva, elég szépen is hangzik.

Hohó, *Murányi* uram! — De nem így áll ám a dolog. A miniszternek igenis a kisemberek jólléte lebegett szeme előtt s azt akarta, hogy azok legelső sorban olcsó és jóminőségű fogyasztási cikket kapjanak! Ezért kötötte ki, hogy az ugynevezett üzleti haszon 5—6 százaléknál magasabb nem lehet. Ezért és nem egyebért — mert első sorban azt akarta elérni, hogy az árucikkek olcsón szereztessenek be és olcsón adassanak s csak az ekképen fennmaradó felesleg fordíttassék az üzletrészek kamatoztatására!

Az ön okoskodása *Murányi* ur ezzel szemben egy őszinte vallomás. Ön szerint — a sorok között legalább ez olvasható — a fogyasztási szövetkezet kész az árucikkeket inkább drágábban megfizetni, vagy a reménybeli nyereséget más uton-módon elfecsérelni, csak hogy az üzletrészeknek 5—6%-nál magasabb kamatozása el ne éressék.

Hisz mi illetéknép egy malomban örlünk *Murányi* ur! Mi is azt állítjuk, hogy a szövetkezet drágán fizeti meg a rossz minőségű árut s hogy drágábban adja, mint a kereskedő. De hát hol rejlik ebben a kisemberek érdekeinek a megvédése?

A cikknek két másik szakaszában a jogtanácsos ur igen rövid emlékezőtehetsége nyilatkozik meg. A cikk elején ugyanis védelmébe veszi a szövetkezet ugynevezett tőkepénzeseit s kijelenti, hogy ilyen nem sok van. Dr. Kiss Jánosnak össze-vissza 15 üzletrésze van jegyezve és befizetve (erről még beszélünk!). Ezenkívül még csak egy vagy két igazgatósági tagnak van 2—3000 koronát meg haladó üzletrésze, 3000 koronát meghaladó üzletrészszel pedig csak tizenöt tag bir s ezek között is a legnagyobb 26,000 koronás. — Hozzáteszi, hogy erre a tőkére a szövetkezetnek szüksége van, mert mindent készpénzzel vásárol s ha bort, lisztet vásárol, olyan befektetéseket tesz, melyek csak évek múlva térülnek meg.

Hát, amit e sorokban dr. *Murányi* elmondott, azt mi ma kritika tárgyává nem tesszük. Majd beszélnek az üzleti könyvek, melyekbe, hiszszük, nemsokára betekintést nyerünk. Jelen alkalommal csak arra akarunk ramutatni, minő nagy baj, ha a jogtanácsos ur feledékeny s cikke vége felé elfeledi azt, amit cikke elején állított.

Azt mondja ugyanis ott, ahol a szövetkezet belső értékéről és az egész világ elismeréséről áradozik, hogy a budapesti nagy pénzüintézetek bármelyike, ha a szövetkezet kölcsönre szorulna, oly összeget adna egy óra alatt kölcsön, amennyi csak tetszenék.

Az istenért *Murányi* dr. ur, mit beszél! Hát ha ilyen nagy pénzüintézetek nyújtotta olcsó kölcsön felől olyan biztos a szövetkezet, minek akkor a nagy tőkések drága betéte? Ha kapnak 3—4%-os olcsó pénzt, minek fizetnek akkor a 26,000 koronás betétek után 6%-ot.

Ugy látszik *Murányi* ur mégis csak jobb matematikus, mint jogász.

Dehogy jobb! Inkább azt lehetne mondani, hogy se nem jogász, se nem matematikus.

Azt mondja egy helyen, hogy a szövetkezet csekély 10—12% haszon mellett dolgozik. Hát ezt a számadatot honnan vette *Murányi* ur? Ez ismét vastag tévedés. Mert, nézze kérem, az, amit ön haszonnak nevez, az csak a beszerzési és eladási ár közötti különbözet; a tiszta haszon nem több, mint 1-3% — ami elég gyalázat.

Ime a számok. Az 1903-ban forgatott tőke kitett 2 248,870 koronát, a beszerzési és eladási ugynevezett árkülönbözet pedig 248,541 koronát, ami a forgatott tőkének csakugyan 11%-a. Az elosztásra került tiszta haszon

azonban nem volt több, mint 29,626 korona 11 fillér, ami a kétszer-kettő szerint egy fillérrel sem tesz ki többet, mint 1-3 százalékot. Ez az igazság *Murányi* ur és nem az, amit ön állít.

Ámde hol marad az a haszon, amit a magyar királyi államvasut nyújtotta szállítási kedvezményekben megtakarít a szövetkezet?

Hol marad a készpénzfizetés előnyeivel egybekötött árengedmény, minek a nyereségszámlában nyoma sincs?

Hová kallódnak a teljesen be nem fizetett üzletrészek kamatai, amit a szegény néptől, alapszabályszerűen bár, de igaztalanul visszatartanak?

Sajnos, térszűke miatt ma nem foglalkozhatunk dr. *Murányi* cikkével egész terjedelmében, érdeme szerint. S különösen azt sajnáljuk, hogy hely hiányában, azt a azarvas-okoskodását meg nem cáfolhatjuk, hogy a haszon visszatérítése a mi fogyasztási szövetkezetünknek lehetetlen.

De hiszen még találkozunk. E lapok hátsójain is, meg egyebütt, de meg az urnánál is. Dr. Kiss János urral is, meg önnel is *Murányi* ur!

A viszontlátásra!

INNEN-ONNAN.

Vasutasok sorsa. Kende és Eperjes állomások között *Duraz* András vasuti kalauz leesett a robogó vonatról és a vonat kerekei alá jutott, ahol szörnyet halt. Ez a vasutas sorsa. Az ilyen veszélyekkel fenyegető szolgálatot nyomoruságos fizetésért teljesíti a vasutas. Ha helyzetének javítását követeli, rideg visszautasításra talál azoknál a nagyuraknál, akik szintén «vasutasok» ugyan, de minden kockázat nélkül teljesítik hivatásukat, amidőn — japán stílusban — kocsikban robognak.

A fővárosi pályaudvarok rendezésének kérdése már évek óta foglalkoztatja a kormányt anélkül, hogy ezideig kézzelfogható eredményre jutottak volna. A legégetőbb szükségét képezi a keleti és nyugati pályaudvaroknak egymással való összeköttetése, amely kérdés a megoldás felé közeledik, mert erre vonatkozólag már a részletes tervek is elkészültek. A tervek szerint a minisztérium ideiglenes alapon kívánja a kérdést rendezni. A végleges terv az, hogy a nyugati pályaudvart a műhelyek kitelepítése után kibővíti. E célra igénybe fogják venni nemcsak a műhelyek fennmaradó helyeit, hanem a pályaudvar frontjában levő nagy üres telket is. A kibővítés után a személyforgalmat kettő fogják osztani s a távolsági forgalmat a nyugati pályaudvaron, a helyi forgalmat pedig a keleti pályaudvaron fogják összpontosítani. Ez esetben a körvasut rendszeresebbé feleslegessé válnék s a személyforgalmunk is könnyebben, főleg egységesebben lesz lebonyolítható.

Kedélyes vendég. Cifra, előkelő vendéglőbe beállít egy szerény külsejű, szürke emberke és hosszasan kutatás után marhasültet kér a pincértől. Mikor eléje teszik a kívánt ételt, nagy alázatosan föltekint a frakkos kiszolgálóra és szaporán pislogva szól:

— Adjon kérem ezért egy rostélyost.

A pincér visszaviszi a marhasültet és kis vártatva hozza a rostélyost. A szerény emberke nagyvidáman nekilát a pompás husnak és rövidesen elis fogyasztja. Azután veszi a kalapját és távozni készül. A pincér utját állja:

— Kérem a rostélyost meg is kell fizetni.

— Fizetni? Minek? Hát nem adtam érte egy marhasültet?

— De hiszen azt nem fizette meg.

— Hát megetttem?

Bombamenyilet egy orosz szállodában. Robbanó idő van most Oroszországban. Szentpétervárott ismét bombamerenyiletet követtek el. A Bristol-fogadóban, mely az Izsák-palotával szemben, a német nagykövetség közelében van, egy második emeleti szobában dinamit-robbanás történt. A robbanás az egész épületben nagy kárt okozott s az első és a második emeleti menyezetet beszakította. A rendőrségnek száz tisztviselője nyomozza az eset körülményeit, de eddig nem lehetett megállapítani, hogyan került a bomba a szállóba, s hogy vélet-

lenül robbant-e föl, vagy pedig valaki merényletet követett el. Az épületet körülvette a rendőrség s a szálló alkalmazottait és vendégeit egyenkint kihallgatták az eset kiderítése céljából. A robbanás egy angol házaspártól lakott udvari szobában történt. Mind a ketten szörnyet haltak. Nem valami nagyhercegnek volt az a bomba szánva?

¶ **A newyorki villamosok sztrájkja.** A városi vasút sztrájkoló alkalmazottai, mint New-Yorkból írják, ismét megkezdték a munkát. A teljes 7000 főnyi létszámból még csak ezer munkás hányzik.

¶ **Bányamunkások halála.** Szörnyű tűzkatasztrófa tört ki néhány nap előtt a *perckovici* bányában, amelynek *tizennégy áldozata* lett. Az esetről a következő izgató részleteket jelentik: Mikor a tűz kitört a bányában, a munkások, hogy a fojtó füst elől védjék magukat, a tárna egy mélyedésébe húzták meg magukat. Innen tettek kísérletet, hogy kiszabaduljanak, de nem sikerült. Kénytelenek voltak minden esetben visszatérni, mert nem bírták ki a füstöt, amely csakhamar tizennégy embert megfullasztott. Végre az életben maradt hat munkás eljutott a tárna kijáratáig, de azt kívülről befalazták, hogy ily módon fojtsák el a tüzet. Visszaforduhuk tehát és ismét a mélyedésben húzták meg magukat, mikor végre egy fiatalabb bányász kezdeményezésére a nagy füstben nekivágtak a tárna másik kijáratának. Háromnegyed órai borzalmas, kínos út után elérték, de azt is befalazva találták. Elkezdték döngöteni s a zajt meghalották fölül is. A kőművesek azonban, akik ott fent voltak, éjfélre járván az idő, megijedtek, elszaladtak, de a dolgot elmondták a bányafelügyelőnek, aki azonnal kibontatta a falat és az elveszettnek hitt munkások kijöhettek. Öten a viszonyokhoz képest jól érezték magukat, saját lábukon mentek haza, pedig már tizennyolc óra hosszáig voltak étlen-szomjan a föld alatt; a hatodikot ápolás alá kellett venni. Érdekes az a megfigyelés is, hogy bányászok közül leghamarabb azok pusztultak el, akik alkoholisták voltak.

¶ **A magyar választások.** Az érett polgárok emígyen dicsekszenek választási kalandjaikról:

1. *kortes*: Én leszavaztattam a bíró nagyapját, aki még a 73-ik kolerában halt meg.

2. *kortes*: Az semmi. Én leszavaztattam a saját nagyapámat, aki lszazegnél esett el.

3. *kortes*: Nevetséges. Én leszavaztattam Szabó Andrást, akit a hétéves háboruban öltek meg a németek.

4. *kortes*: Bliktri. Én leszavaztattam Pottyondi Tamást, aki a mohácsi vésznél a Cseleptakba fulladt.

5. *kortes*: Hallgassatok. Én leszavaztattam Tuhutomot, akit a honfoglalás alkalmával Szvatopluk nyilasai öltek meg.

6. *kortes*: Szóra sem érdemes a ti hősködéstek. Én leszavaztattam a fiamat, aki még meg sem született.

¶ **A bosnyák-hercegovinai államvasút** forgalmi kimutatását most adta 1905 január 1-től 30-áig terjedő időre. Ebből a következőket emeljük ki. Az elmúlt hónapban a 770 kilométer kiterjedésű vasúthálózaton 75,819 személyt és 70,795 tonna árut szállítottak, melyért összesen 385,611 kor. vettek be. A múlt év januárjában a bevétel 638,879 kor. volt és eszerint a bevétel visszaesést mutat, amennyiben az 53,268 koronával kisebb.

¶ **Vasut a tenger felett.** Az amerikai mérnökök megint tanúságot akarnak tenni róla, hogy nincs olyan merész technikai vállalkozás, amelyet ők ne tudnának megvalósítani. A legújabb ilyen óriás nagy tervet a floridai vasút mérnökei készítettek el, akik a Kei-West kikötői vasutvonalat egészen a hasonló nevű szigetig akarják meghosszabbítani. A Kei-West-sziget a szárazföldtől mintegy százötven kilométernyire van — olyan távolságban, mint Budapest Pozsonytól — és Florida legdélibb részétől számos tengerszoros, laguna és apróbb sziget választja el. A vasúttársaság az összeköttetést részint acélhidak, részint cölöpözések és töltések által akarja megvalósítani. Az acélhidnak összes hosszasága 60 kilométer, a cölöpzeté 45 kilométer volna, a vonal többi részén pedig a vasutat töltéseken és a közben lévő szigetekeken vezetnék végig. A társaság arra számít, hogy a vasút kiépítése után rövid idő alatt Kei-West-szigeten egy nagy kereskedelmi város keletkezne, amely a Kubába irányuló forgalmat lebonyolítaná, sőt mint-hogy Amerika nyugati államainak ez a pontja esik legközelebb a tervezett Panama-csatornához, annak orgalma is részben ide teleröndnék. Hogy ennek a

nagyarányu vállalatnak költségeit mennyire teszik, az még nem került nyilvánosságra; a társaság azonban arra számít, hogy a vonalon meginduló rendkívül élénk forgalom aránylag rövid idő alatt meghozza a vasútra fordított költségeket.

¶ **Betegszá lítás vasuton.** A szász vasutakon újabb átalakítások történtek betegszállítások céljából. A preussisch-hessische Eisenbahngemeinschaft II eddig 401. osztályu kocsiából tizenkettőt alakított át esetleges betegszállításra. Egy négytengelyű III-ad osztályu kocsi 15 perc alatt betegszállító kocsivá alakítható át, amely minden szükséges hozzávalóval is el van látva. Ugyanezen vasut néhány állomásán oly szerkezetű ágyak állnak rendelkezésre, melyek a vasuti szakaszokba könnyen beállíthatók és egyúttal alkalmasak arra, hogy a vasuti személyzet által hordágyak módjára a betegek hazaszállítása közben alkalmaztassanak. Az ilyen ágyak használata díjmentes és a vasuton való szállításért csupán egy személy szállításának díja fizetendő.

¶ **Kiugrott a robogó vonatból.** *Kiskapus* állomáson, mint onnan jelentik, szombaton éjjel egy ismeretlen fiatal leány szállott föl a kolozsvár-brassói vonatra. Azt hitte, hogy a vonat Nagyszebenbe megy, de mikor megtudta tévedését, annyira izgatott lett, hogy kiugrott a rendes sebeséggel haladó vonatból. Utitársai nem akadályozhatták meg ebben, de a vonatot megállították és keresésére indultak. A sötétségben azonban nem találták meg sehol. Alkalmasint messzire elmaradt a pályatesten.

¶ **Lakásnegyedkor.** Kidobással fenyegetik a lakót, mert nem bírja a lakbért fizetni. Elmegy könyörögni a házmesterhez:

— Engedje meg, házfelügyelő ur, hogy a házi urral beszéljek; meg vagyok győződve, hogy ad halasztást...

— A háziur most nem ér rá magával foglalkozni; a jótékonyasági együletben elnököl.

Szerkesztői üzenetek.

Lapunk legközelebbi száma pénteken, e hó 24-én jelenik meg. Lapzárás kedden este. Amely küldemény azután érkezik hozzánk, csak a következő heti számba jöhet. Kérjük olvasóinkat, hogy a lapnak szánt közleményeket csak a papiros egyik oldalára és olvasmányosan írják. Névtelen küldemények a papirkosárba vándorolnak.

Kalauz, Bpest. Az csak olyan odadobott kijelentése annak a lapnak, de nem áll. Még ha fölteszszük a teljes jóhiszeműségét a kiadónak (aminthogy fölteszszük), még akkor is legfőljebb csak erkölcsi értelemben lehet az a vasutasok egy részének a lapja, anyagi értelemben pedig tisztán magántulajdon. Itélje meg maga a dolgot. Vegye például a Magyar Vasutast. Ezt a mi lapunkat a vasuti alkalmazottak adták ki. Sok száz vasutas adogatta össze filléreit, hogy a Magyar Vasutas megindulhasson. A lap tulajdonjoga a vasutas-szervezeté. A budapesti vasutas bizalmi-férfiak választották elsőbben a szervező-bizottságot, amely felügyelt a lap szellemi irányára, amely ellenőrizte a lap anyagi gazdálkodását és amelynek tudomása van minden befolyó és minden kiadott krajcárrol. A Magyar Vasutas főlöslégének egyetlen fillérje sem képez magánhasznót, minden, a legutolsó fillérig a vasutasok szervezkedésének a költségeire, a fölvilágosítás munkájára fordítatik. Karácsonykor pedig az egész ország vasuti alkalmazottainak módjukban volt a Magyar Vasutas fölött intézkedni és — mint jól tudja — intézkedett is. A Magyar Vasutas tehát köztulajdon és nem magántulajdon. Amióta hetilap lett, még inkább az, mert az erkölcsi és esetleg anyagi segélynek több fajtát nyújthatja a vasutasoknak és hogy kinek mennyit és mit adhat, azt is a vasutasok szabadon választott bizalmi-férfiai szabják meg. Ez a vasutasok lapja. Az a másik magántulajdon, ami még nem jelent semmi megbecsületes magántulajdon is van. Csak azután ne bontsa meg a nagy fáradsággal és óriási erőfeszítéssel, sok ember önfeláldozásával megteremtett szervezkedést, amely már olyan szép lendületnek indult, továbbá ne evezzen hamis lobogó alatt.

«**Adjatok kenyeret.**» Igaz érzés, becsületes lelkesedés és tiszta meggyőződés szól a beküldött költeménye minden sorából. Csakhogy egyéb is kell a költészethez, poétai érzék és tehetség, azonkívül

pedig a költészettan ismerete. Ezt pedig nélkülöztük. Irjon inkább prózában, úgy használhatót fog még produkálni.

Debrecen. Irja meg, kérjük, világosabban az ügyet, mert nem akarunk baklövést elkövetni. A többi rendben lesz.

Taranek Ferenc művezető (ferencvárosi fűtőház). A saját érdekében figyelmeztetjük, hogy a munkásokkal szemben tisztességes hangot használjon. Önnek nem tartozik hivatalos kötelességei közé a durva viselkedés, a munkások sem adták bérbe a Máv.-nak izomerejük mellett a becsületüket és önértéküket. Jó lesz hát úgy bánni velük, ahogy ön megkívánja, hogy önnel bánjanak. Ne hozzon bennünket abba a kellemetlen helyzetbe, hogy viselkedésével más helyen és részletesebben kelljen foglalkoznunk.

Vidéki konzum-tagok. Amint látják, levelüknek meg van a következménye: cikk és röpirat. Figyelmeztetjük ezuton is önöket, hogy egy tag 20 szavazatot is gyakorolhat a közgyűlésen. Ha tehát mondjuk — 100 tag közül öten jönnek fel, a többi ráruházhatja fölhatalmazásával a szavazati jogát az illetőkre, ha azok szervezetünkhöz tartoznak. Ha nem szervezettek az illetők, vagy ha kevesebben jöhetnek fel Budapestre, értesítsék a szervező-bizottságot (VII., Csömöri-ut 28.) és az fog ajánlani önöknek megbízható tagtársat, akire átruházhatják szavazati jogukat.

Felelős szerkesztő: Farkas Izor.

Laptulajdonos: A magyar vasutas-szervezet.

Biraucz Döme könyvnyomdája Budapesten, VII., Amazon-u. 6—8

HIRDETÉSEK.

Megjelent: MIÉRT BUKOTT EL A VASUTAS SZTRÁJK?

Irta: Rába Sándor.

Kapható 24 fillérért a *Magyar Vasutas* kiadóhivatalában és az összes bizalmiférfiaknál. Szerezze meg minden vasutas ezt az érdekes és tanulságos brosurát.

Vasutasok! Munkástársak!

Kávéház-átvétel.

Munkástársaimnak tudomására adom, hogy a **Dohány-utca 84. sz. alatti** (Almássy-u. sarok) **Gyöngyös városához** címzett

kávéházat

átvettem. — Midőn ezt t. munkástársaimnak is tudomására adom, kérem egyszersmind szíves pártfogásukat. Kiváló tisztelettel

Fischer Adolf, kávé, volt vasuti bádogos.

Kitűnő cigányzene! — Egész éjjel nyitva!

Kávéház-átvétel.

Van szerencsém a Keleti pályaudvar alkalmazottainak tudomására hozni, hogy a **Csömöri-ut 3. sz. a.** levő **BENKŐ-KÁVÉHÁZAT** átvettem s azt a mai kor igényeinek megfelelőleg berendezve

APPONYI-KÁVÉHÁZ

cim alatt tovább vezetem.

Pontos kiszolgálás. Naponta kitűnő zene. Számos látogatást kér

Riegelhaupt József, kávé,

A hirdetések tartalmáért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.